

Bob Bedard

EVANGELIZACIJA

Izziv za katoliško Cerkev

Bob Bedard
EVANGELIZACIJA
IZZIV ZA KATOLIŠKO CERKEV

BOB BEDARD

EVANGELIZACIJA
Izziv za katoliško Cerkev

Družina 2013

Bob Bedard
EVANGELIZACIJA
Izziv za katoliško Cerkev
Naslov izvirnika:
EVANGELIZATION, A Challenge for the Catholic Church
© Bob Bedard, 1996
© Družina d. o. o., 2013
Izdaja: prva
Spremni besedi: Branko Cestnik, Andrej Stanovnik
Prevod: Dani Siter
Lektoriranje: Vida Frelih
Grafična priprava: Družina d. o. o.
Oblikovanje naslovnice: Benjamin Štefe, Družina d. o. o.
Izdala in založila: Družina d. o. o.
Odgovarja: Tone Rode
Tiskano v Sloveniji
Naklada: 800 izvodov
Ljubljana 2013

Več informacij o knjigah založbe Družina dobite na
www.druzina.si

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-766(100)«20»

BEDARD, Bob

Evangelizacija : izziv za Katoliško Cerkev / Bob Bedard ; [prevod Dani Siter ; spremni besedi Branko Cestnik, Andrej Stanovnik]. - 1. izd. - Ljubljana : Družina, 2013

Prevod dela: Evangelization

ISBN 978-961-222-975-7

267851520

Branko Cestnik

ČAS ZA EVANGELIZACIJO,
ČAS ZA ODPUŠČANJE

Kerigma in evangelij: udomačimo pojme

Najstarejši zapisani obrazec izpovedi vere v Jezusa Kristusa najdemo v prvem Pavlovem pismu Korinčanom (15,3–5). Pavel pravi, da mu je bila predana naslednja formula veroizpovedi, ki jo zdaj predaja naprej:

Kristus je umrl za naše grehe, kakor je v Pismih.

Pokopan je bil in tretji dan je bil obujen, kakor je v Pismih.

Prikazal se je Kefu, nato dvanajsterim.

Ko so prvi kristjani ta obrazec izrekli na glas, ga torej razglašali, to ni bil več le obrazec izpovedi vere, temveč tudi temeljni obrazec oznanjevanja, evangelizacije. Oznanjevanje je na glas in v pričo neverujočih izpovedana vera ter povabilo k veri. Je prinašanje za človeka dobrih novic o tem, kar je zanj storil Bog. Novozavezna grška glagola za to komunikativno dejanje sta *keryssein* in *euangelidsesthai*, pripadajoča samostalnika pa *kérygma* (kerigma) in *euaggélion* (evangelij). Dobesedni prevod grške *kérygma* bi v slovenščini lahko bil *slovesni razglas*, *euaggélion* pa *dobra vest*.

Da nam bo s pojmi lažje, si prikličimo dva lika iz življenja starih rodov. *Kerigmatik* bi lahko imenovali tistega, ki je v času splošne nepismenosti z bobnom stopil na sredo neke vasi (ali se ustavil pri vsaki peti hiši, kot je tak bobnar navadno storil v Prekmurju še po drugi svetovni vojni), pobobnal in sklical ljudstvo ter prebral razglas ali obvestila. Danes liku kerigmatika tehnično najbolj ustreza lik oglaševalca. Ni naključje, da v Sloveniji najbolj večjemu oglaševalcu podeljujemo nagrado, imenovano *zlati boben*. Če določeno informacijo širimo po okolici, ponekod še vedno pravimo, da jo *razbobnamo*, ko ljudi kličemo skupaj pa, da jih *skup zbobnamo*.

Kerigma, kar bi potemtakem lahko ustvarjalno in šaljivo prevedli kot *razbobnanje*, kot komunikativno dejanje še ni vezano na kakovost novice. Razglašamo lahko tudi slabe novice. Obstajajo v zameno glasniki dobrih novic? *Evangelizator* oz. *blagovestnik* lahko imenujemo tistega, ki je v času, ko ni bilo drugih sredstev za telekomunikacijo kot kresovi na hribih, hiter konj ali tekač, pritekkel z bojnega polja v mesto in oznanil veselo vest, da so domače enote v bitki zmagale. V stari Grčiji so tovrstnemu glasniku dobrih novic dali nek dar ali nagrado, ki so jo imenovali *evangelij*. Na podlagi antične pripovedi o bojevniku Filipidu, ki je pritekkel z bojišča pri Maratonu in Atence »evangeliziral« o njihovi zmagi nad Perzijci, se je rodil znameniti tek maraton.

Obe besedi, kerigma in evangelij, sta v krščanstvu seveda hitro pridobili vsaka svoj teološki in

pastoralni pomen. Kerigmo tako razumemo kot prvo in najbolj osnovno oznanilo o tem, da je Kristus vstal od mrtvih in odrešil človeštvo. Pojma evangelij in evangelizacija zaobjameta pomen pojma kerigma, a sta od njega precej širša in veliko bolj v uporabi. Evangelij ne pomeni le razglasa Kristusovega vstajenja, temveč, kot vidimo že pri Marku (prim. 1,1), lahko pomeni poročilo o celotnem Jezusovem življenju in nauku, vključno s trpljenjem in smrtjo. Sam izraz *evangelizacija* se rodi dokaj pozno. Prva omemba te besede sega v leto 1854, ko so jo uporabili na nekem kongresu v New Yorku. Najprej je lastna protestantom, končno se udomači tudi v katoliškem okolju.

Dodajmo, da se Slovencem naših prevodov izvornih grških besed ni treba sramovati. V prevodih Svetega pisma in v cerkveni govorici uporabljani izrazi kot *izročilo*, *pričevanje*, *oznanilo*, *oznanjevanje* in *blagovest* niso samo na mestu, so tudi lepi.

Pavel VI.: Cerkev je zato, da evangelizira

Iz novozaveznih spisov je jasno razvidno, da sta kerigma in evangelizacija temeljno poslanstvo Cerkve. Štirje evangeliji se zaključijo v Markovem stilu (Mr 16,15): »Pojdite po vsem svetu in oznanite evangelij vsemu stvarstvu!« Apostolska dela se tako začnejo in so v veliki večini opis oznanjevanja prve Cerkve. Pavlov nastop v atenskem areopagu (Apd 17,16–34), na primer, je tipično kerigmatičen; tako v tehničnem (govor na javnem

trgu) kot vsebinskem smislu (oznanilo Kristusovega vstajenja). Pavlova pisma poleg tega, da razmišljajo o oznanjevanju in njegovi vsebini, kar je pravzaprav že teologija, so na mnogih mestih tudi neposredno oznanjevalna. Še Apokalipso, ki danes mnogim buri domišljijo in v njej s horoskopsko ihto iščejo skrivne pomene, lahko preprosto označimo kot oznanjevalno knjigo, ki posreduje veselo novico o zlomu hudobnih sistemov ter o sedanji in prihodnji slavni dopolnitvi časa v Kristusu.

Ker ima evangelizacija v Novi zavezi osrednje mesto, ga bo imela tudi v Cerkvi. Papež Pavel VI. v okrožnici *O evangelizaciji današnjega sveta* (EN – *Evangelii Nuntiandi*, 1975) nima zadržkov zapisati:

Naloga evangelizirati je zares milost in poklicanost, lastna Cerkvi, njena najgloblja identiteta. Cerkev je zato tukaj, da evangelizira, se pravi, da pridiga in poučuje, da po njej prihaja do nas dar milosti, da grešnike spravlja z Bogom in da s sveto mašo, ki je živ spomin Kristusove smrti in poveličanega vstajenja, brez konca nadaljuje njegovo daritev (EN 14).

Če Cerkev ne evangelizira, je z njo enako, kot da ne bi obhajala evharistije: gre proti svoji naravi. Cerkev, ki ne oznanja, ukinja samo sebe. Neoznanjajoča Cerkev je kakor tekač Filipid, ki ne bi tekal; če pa bi tekal, bi tekal mimo Aten; če bi pritekkel v Atene, bi bil tiho; če bi spregovoril, bi sporočal nekaj tretjega, v ničemer povezanega z veliko zmago nad sovražnikom.

Še prisluhnilo Pavlu VI. in njegovi okrožnici o oznanjevanju, o kateri je kardinal Walter Kasper priznal, da »je žal dolga leta spala«:

Skupnost kristjanov ni namreč nikoli zaprta sama vase. V njej notranje življenje – življenje molitve, poslušanja božje besede in nauka apostolov, izvrševanje bratske ljubezni, lomljenje kruha – dobi svoj polni smisel šele, ko postane pričevanje, ko vzbudi občudovanje in spreobrnjenje, ko postane pridiga in oznanjevanje vesele novice (EN 15).

Z drugimi besedami: celo sveto bogoslužje ni resnično, če zapira kristjane pred svetom in ne sproža oznanjevanja. Prav tako je lažna osebna molitev kristjana, če služi zgolj negovanju njegovih dušnih vzgibov in ni usmerjena v širjenje vesele novice. Celo puščavniki in menihi v kontemplativnem samostanu naj se umaknejo iz sveta zato, da bodo na svoj način oznanjali velika božja dela.

Kriza oznanjevalnega stebra

Med akti Pastoralne službe škofije Celje iz leta 2009 najdemo tudi analizo pastoralnih načrtov, ki so jih tisto leto spisale in škofu v odobritev oddale župnije. Analiza zaobjema potrebe župnij na eni strani in predvidene sodelavce za zadovoljitev teh potreb na drugi. Pastoralna služba ugotavlja »razkorak med bogoslužnimi in katehetskimi cilji«, v smislu, da je za prihodnost župnij predvideno »veliko pevcev in krasilcev, zelo malo pa katehetov«, se pravi, precej ljudi, ki bodo pomagali pri

svetih mašah in ohranjanju sakralnih prostorov, zelo malo pa tistih, ki bi delali na področju oznanjevanja. Celjski dokument prizna »večletno zagato na tem področju«. V nadaljnjih pastoralnih razpravah se je reklo, da z vidika sodelovanja laikov in življenja župnij v Sloveniji na sploh lahko govorimo o »močnem bogoslužnem« in »šibkem oznanjevalnem stebru«.

Tovrstne ugotovitve nas ne bi smele pustiti ravnodušnih, saj govorijo o stanju, ki ga lahko označimo za alarmantno. Cerkev, ki je šibka v oznanjevanju, bo kmalu šibka v bogoslužju. Cerkev, ki ne evangelizira, umira. Lepa bogoslužja, čudoviti baročni oltarji, povišani zvoniki s pozlačenimi križi na vrhu ter izurjeno orglanje sami po sebi ne bodo rešili občestva pred zamiranjem, če se v njeni sredini ne bo slišal in živel evangelij. V tem smislu velja presoditi splošno slovensko prakso obnavljanja sakralnih objektov v zadnjih desetletjih. Občutek je, da smo se toliko bolj »vdajali« obnovam zidov, kolikor bolj smo izgubljali moč žive besede. Psihološki mehanizem kompenzacije?

Slovenska Cerkev s krizo oznanjevalnega stebra ni sama. Znotraj celotnega korpusa zahodnega krščanstva vse manj mižimo pred utripajočimi rdečimi lučkami alarma in že nekaj desetletij govorimo o nujnosti nove evangelizacije. Ampak, kot je pred kratkim na nekem simpoziju dejal ugledni španski pastoralni teolog Juan Martín Velasco: »Razmišljanje o novi evangelizaciji je vstopilo v tretjo fazo, pa še vedno ne vemo, kaj nova evange-

lizacija je.« Na temo nove evangelizacije je seveda napisanih ogromno knjig. Sam Velasco je v osemdesetih bil eden prvih evropskih teologov, ki je pisal o nujnosti ponovnega zagona evangelizacije, začenši z »evangelizacijo krščenih«. A tisto, kar predstavlja »večletno zagato na tem področju«, je neka posebna nemoč in zmedenost, da bi prestopili na oznanjevalni model Cerkve in (novo) evangelizacijo zasnovali v konkretni praksi. Kako imenovati to »coklo«? Od kod ta frustracija?

Poglejmo поблиže tri »cokle«:

– vztrajanje v »objektivnem« pastoralnem modelu;

– premalo zavedanja o krizni situaciji;

– nedorečenost pojma nove evangelizacije.

Notranja šibkost »objektivnega« pastoralnega modela

Barcelonski profesor teologije Xavier Morlans s tem v zvezi govori o »notranji šibkosti katolištva po protireformaciji«. Šibkost obstaja »v pozabi nadvse pomembnega elementa, ki ne nastopi sam po sebi; ta element je osebni, odrasli, svobodni in zavestni pristop k veri«. Ker je protestantizem poudarjal zgolj zaupno osebno vero (*sola fide*), je katolištvo toliko bolj poudarilo objektivno pastoralno triado: katekizem – zakramenti – morala. Po Morlansu se je s protireformatorsko držo biti kristjan skrčilo na »misliti prav (katekizem) in delati pravilno (zakramentalna in moralna praksa)«, osebna vera pa je ostala nekje zadaj.

*Avtor knjižice Bob Bedard je moderator skupnosti
Companions of the Cross (Spremljevalci križa).
Napisal je še druge knjige in knjižice, ki so na voljo
pri Koinonia Enterprises, 199 Bayswater Avenue,
Ottawa, Ontario K1Y 2G5, Kanada.*

– MARIJA, OČETOVO DARILO

– MEDŽUGORJE: PREROKBA ZA NAŠ ČAS?

*– IN SEDAJ ... – ODGOVOR OD KATOLIŠKIH
PRIJATELJEV (odgovor sodobnemu tožniku Cer-
kve)*

KAZALO

Branko Cestnik

Čas za evangelizacijo, čas za odpuščanje 5

Msgr. Andrés Stanovnik OFMCap, nadškof

**Aparecida: Cerkev, poklicana
v misijonarsko občestvo 21**

Bob Bedard

EVANGELIZACIJA – Izziv za katoliško Cerkev . . . 31

1. Naša naloga: evangelizirati! 33

2. Kaj je evangelizacija? 37

3. Trije koraki dinamike 43

4. Gospodov klic in naš odgovor 47

5. Gospod, če si resničen, razodeni se mi! 51

6. Kako to prenesti v prakso? 65

 Pridiganje 65

 Učenje 68

 Pričevanje 72

7. Polnost odrešenja 77

8. Povabilo k oltarju 83

9. Čas je, da se zresnimo! 89

Cerkev, ki se zapira sama vase, zboli, pravi papež Frančišek, zato jo tako kot papeži pred njim vabi, naj stopi na pot nove evangelizacije. K temu spodbuja tudi avtor te knjižice: meni, da mnogi Cerkev zapuščajo, ker ta kljub vsemu dobremu, ki ga stori, premalo zares evangelizira. Pisec se dotika izzivov, ki nas čakajo na poti nove evangelizacije. Na podlagi lastne pozitivne izkušnje odgovarja na vprašanje, kaj je treba spremeniti, kakšno oznanjevanje rodi sadove, pa tudi, kakšna je pri tem vloga duhovnikov in laikov.

Cerkev, ki je šibka v oznanjevanju, bo kmalu šibka v bogoslužju. Cerkev, ki ne evangelizira, umira.

Branko Cestnik

Cerkev je po svoji naravi misijonarska. Prav zaradi tega mora vsaka dejavnost znotraj Cerkve težiti k misijonu.

Andrej Stanovnik OFM^{Cap}, slovenski nadškof v Argentini

Katoliški duhovnik Bob Bedard z jasnim, izkustvenim pisanjem nagovarja tako laike kot klerike, njegova knjižica je pomemben pripomoček in spodbuda za novo evangelizacijo.

ZALOŽBA
DRUŽINA

9,90 EUR